

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 12 (170)

21. märtsil 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Kuulutuste hind:
 1/4 lehek. Mk. 4000.— 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 " " 2000.— 1/8 " " 500.—
 1/3 " " 1350.— 1/16 " " 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%o, tekstis 100%o kallim.
 Adressi muutmise 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) 1. detsember. 2) Max Rose, Kunst ja kuritöö. 3) Raioonitülem J. Sulg †. 4) Ametlik osa. 5) Väljamaalt. 6) Küsimused ja kostmised. 7) Kuulutused.

1. detsember.

K. L.

(2. järg.)

Sarnastest legaalsest organisatsioonidest on senini tuntud Tallinna ametiühisuste kesknõukogu, mille nimekirja järele ka kommunistide esitajad langesse Riigikogusse pääsesid, Üleeestimaaline noorproletaarlaste ühing, mille eesmärgiks oli õppiva noorsoo seas kommunistlike ideede propageerimine, spordiseltsid „Herkules“ ja „Spartakus“, üleriikline maatöölise ametiühisusteliit, Eestimaatöölisühisuste üldliit, Transport-töölise ühisus, Tööraha kehakultuuri arendamise selts „Eelvägi“ jne.

II-se Riigikogu valimiste eel ühinesid kõik illegaalse Eestimaa kommunistlike partei juhatuse järele töötavad seltsid ja

ühingud „Tööraha ühise väerinn a“ nime all tegutsevaks koonduseks, mille nimekirja järele kommunistide esitajad II-se Riigikogusse ja hiljem omavalitsusasutustesse pääsesid. Kõik eelpoolnimetatud ühingud ja seltsid olid asutatud majandusliste ja kultuur-haridusliste eesmärkidega, kuid omas tegevuses, mis oli ette kirjutatud põrandaaluse kommunistlike partei keskkomitee poolt, püüdsid nad silhkindlalt Vabariigi kodanikkude seas põhitseadusega maksmata pandud demokraatlike riigikorra vastast meeoleku luua ja rahvahulkasid riigikorra vastu väljaastumiseks üles ässitada. Selleks kasutati kõik võimalised abinõud.

Hiljuti lõppenud protsessis Üleeestimaa kommunistlike salaorganisatsiooni asjus, mis meil tuntud „149 protsessi“ nime

all, leidsid eelpooltoodud väited kõige selgemat kinnitust. Nimelt selgus selles protsessis, et

1) illegaalsesse kommunistlisesse parteisse on kuulunud järgmised legaalsed organisatsioonid:

a) Eestimaa töölisteühisuste üldliit ja temasse kuuluvad organisatsioonid.

b) üleriikline maatöölise liit ja temasse kuuluvad organisatsioonid.

c) spordiselts „Spartakus“ ja tema osakonnad.

d) osa E. I. S. T. Partei liigetest, kes läksid üle kommunistide poole ja hiljem moodustasid Tööraha partei osakondadega.

e) Riigikogu Ühise väerinna rühm, mille liikmed end nimetavad Eestimaa tööraha partei ja kommunistide rühmade liigeteks ja

f) omavalitsusasutuste volikogude ja nõukogude ühiseväerinna rühmade liikmed, kes valitud 1923 aastal.

2) Illegaalne Eestimaa kommunistiline partei ühes eelpoolkirjeldatud temasse kuuluvate organisatsioonidega moodustas III kommunistilise internatsionaali sektsiooni ja oli oma tegevuse juhtnööriks võtnud Moskvas asuvate kommunistilise internatsionaali ja punase Profinterni kongresside poolt vastuvõetud ja välja kuulutatud otsused ja korraldused, mis sihitud mittekommunistlikes riikides maksvate riigikordade vägivaldsete abinõudega kukutamisele.

3) Illegaalse Eestimaa kommunistilise partei kui III kommunistilise internatsionaali sektsiooni ja temasse kuuluvate organisatsioonide ülesanne oli Eesti Vabariigi maksva demokraatlise riigikorra kukutamine, valitsemisviisi väevõimuga muutmine ning selle asemele nõukogude vabariigi ning proletariaadi diktatuuri maksmapanemine, milleks ka juba sõjariistu oli kogutud.

Sarnane demokraatlise riigikorra õõnestamise töö jätkus kuni väljaastumise päevani. Riigikogu ja omavalitsusasutusse valimistel selgunud häälte vahekorrad virgutasid muudugi põrandaaluseid ja põrandapealseid kommunistlisi tegelasi veel agaramalt tegutsema. Kahjuks rõõmustasid kommunistid vara „tööraha ühise väerinna“ nimekirjale antud häälterohkuse üle, sest poolt hääletajad ei olnud kaugelki kõik kommunistid. 1-se detsembri mässust osavõtja „Dobrofloti“ töö-

line August Sepp seletab: „Meie (töölise) arvates pidid ühise väerinna nimekirja järele tööraha huvide kaitsjad Riigikogusse minema, tegelikult läksid sinna tsirkusetegijad.“

Tööraha ühise väerinna nimega ei olnud üksi valijad, vaid ka paljud Riigikogu liigete kandidaatidena nimekirjadesse võetud isikud eksiteele viidud. Seda tõendab kõige selgemalt asjaolu, et paljud Tööraha ühise väerinna nimekirja järele Riigikogusse valitud isikud, tutvunedes selle rühmituse tõeliste eesmärkidega ja otsustetega — kommunistilisest rühmitusest lahkusid, üle minnes teistesse rühmadesse ehk jäädes erapooletutena. Näiteks võiks tuua Nanilson'i, Saavo't, Peterson'i ja teisi.

Paljud eelpoolkirjeldatud legaalsetest organisatsioonidest said vastavate võimude poolt küll sulatud, kuid organisatsioonid kui niisugused jätkasid oma tegevust illegaalselt ja olid tuntavaks toeks pärasistele sündmustele.

1-se detsembri sündmuste puhul toimeetatud juurdlustest selgub, et senini tabatud terroristide seas on suur protsent endise transporttöölise ühiseuse (töötas sadamas n.n. „Dobrofloti“ töölise nime all) ja noorproletaarlaste ühingu liikmeid ja just nende organisatsioonide liigete seas on terroristlike lööksalkade organiseerimine kõige enne alanud. Samuti selgub neist juurdlustest, et lööksalkade ja sõjariistus väljaastumise organiseerimises on suur osa etendanud legaalsed tegelased (näiteks, Tallinna linnavolikogu liikmed Prass, Anette Hallmann ja teised), kellest mõned kindlustatud isikupuutumatuks.

Legaalsed kommunistlised organisatsioonid olid lajutatud üle maa; kasutades kõiki võimalikke õigusi, jätkasid järjekindlalt rahvamasside rüvetamist ja hõlbustasid salaorganisatsioonide loomist kõigis Vabariigi nurkades ja ühenduse pidamist nende vahel. Võimata on ette kujutada, et põrandaalused tegelased oleksid suutnud läbi viia sarnast ülemaalist terroristlike salkade organiseerimist, ilma legaalsete tegelasteta ja organisatsioonideta.

Kogu see illegaalne ja legaalne organiseerimistöö pole toimunud kohalike tegelaste algatusel ega nende parema tahtmise järele. Kogu see organiseerimine ja tegevus on toimunud III internatsionaali poolt antud näpunäidete järele. Juba

1920 a. (novembrikuul) otsustas Eestimaa kommunistlise partei kongress: „1) omaks võtta kolmanda internatsionaali teise kongressi otsused;

2) parteid kolmanda internatsionaali staatuurile vastavalt nimetada Eestimaa kommunistliseks parteiks (III internatsionaali sektsioon).“

Muude seas figureerib sama kongressi otsuste seas lause „...töörahas, Eestis võimu võttes, ühineb Nõukogude Venemaaga“.

III internatsionaali teisel kongressil, mis peeti Moskvas 17. VII. kuni 7. VIII. 20 a., vastuvõetud põhikirjas ja otsustes antakse aga kindlad juhtnöörid, kuidas viia ettevalmistustööd mittekommunistlikes riikides — maksva korra kukutamiseks ja tööliste diktatuuri makspanemiseks.

Sel kongressil vastuvõetud otsustes öeldakse väga selgelt: „Ainult üldise streigiga ja „rüppes käte“ taktikaga ei või tööliste klass kodanlusest täielikult võitu saada. Proletariaat peab sõjariistus välja astuma jne.“ (vaata Eestimaa kommunistlise partei keskkomitee kirjastusel ilmunud brošüür „Kommunistlise internatsionaali teisel kongressil 17. juulist kuni 8. augustini 1920 a. vastuvõetud põhikirja ja resolutsioonid“).

Siin töötavad kommunistlised organisatsioonid ei saanud III internatsionaalilt mitte üksi juhtnööre tegutsemiseks, vaid ka ainelist toetust. Põrandaaluse tegelase Jaan Kreuks'i tabamise puhul leiti tema juurest dokumente, mis tõendasid rahalist abisaamist Kominterni orgaanilt. Käesoleva aasta septembrikuul Tartus avalikustatud kommunistlise salaorganisatsiooni (Heidemann ja teised) tegevuse uurimisel selgus samuti, et nimetatud organisatsioon oli rahalist toetust saanud rahvusvaheliselt revolutsiooni eest võitlejatele abiandmise organisatsioonilt (MOPR) — missugune organisatsioon asub Venemaal. Saima asjaolu tõendasid ka Sinovjev ja Kramarov omis aruanne-tes I-sele rahvusvahelise revolutsiooni eest võitlejatele abiandmise organisatsiooni konverentsile (vaata Moskva „Isvestija“ nr. 27 (2062) 2. II. 24 a.).

I-se detsembri sündmuste selgitamiseks toimetatud juurdlustest selgub, et Kominterni Eesti sektsiooni büroo sekretäär (Petrogradis) Rudolf Vakmann N. Venemaalt Eestisse riigipöörde toimetamiseks mehi saatis ja neid varustas rahaga, sõja-

riistadega ja valeisikufunnistustega. On ka veel palju teisi tundemärke, mis näitavad kuivõrd suurte summadega põrandaalused tegelased siin võisid opereerida, ja et need rahasummad väljaspoolt Eesti piire siia saadeti. Ainult võõrast raha kasutades, suutsid meie põrandaalused tegelased soetada maju, talukohti, trükikodasid jne., missugused abinõud omakorda kergendasid demokraatlike riigikorra õõnestamise tööd.

III.

1-se detsembri mässu otsekoheseks organiseerijaks ja juhatajaks oli siin illegaalselt tegutsev tuntud Jaan Anvelt. Anvelt lahkus Eestist ühes Vene punakaardiga 1918 a. Sama aasta lõpul ja 1919 a. Vabadussõja ajal juhatas ta ühte punaväe osa meie vastu. Peale V. Kingisepp'a kinnivõtmist asus J. Anvelt illegaalselt meie territooriumile kommunistlist liikumist juhtima. Anvelt'i lähimateks kaaslasteks ettevalmistuse perioodil olid N. Venemaalt tulnud ja siin illegaalselt elutsevad Karl Roobas, tuntud noorproletaarse liikumise juhtijad ja organiseerijad Arnold Sommerling ja Georg Kreuks, kes 1921 aastal poliitiliste vangidena N. Venemaale välja vahetati, kust aga hiljem salaja jälle olid tagasi ilmunud. Heidemann, R. Veimer, end. rkl. Pälson ja teised, kes kohtu eest kõrvale hoidmiseks end põranda alla olid moetanud. Selles perioodis on siin veel nähtud tuntud Eesti kommuniste N. Venemaalt Otto Räästas't ja Jakob Palvadret. Räästas on siin juba ammugi põrandaaluse tegelasena tuntud, kuna J. Palvadre Vabadussõja ajal meie vastu tegutsevat diviisi juhtis ja hiljem Piiteris töörahva ülikooli juures töötas.

Mässu ajaks oli Vene kommunistlise partei Eesti sektsiooni poolt N. Venemaalt rida isikuid sõjaliste spetsialistidena ja mässu tegelikkude läbiviijatena siinsete tegelaste käsutusse saadetud.

Viimaste seast väärivad tähelepanu: 1) August Joosepi p. Lillakas, S.S.S.R. liidu kodanik, 32 aastat vana, kes tegutses mässu ajal mässajate peastaabis Anvelt'i juures. Muude seas võttis osa minister Einbund'i korteri kallaletungimisest ja hiljem mässajate tegevusest Balti jaamas. Lillakas ise seletab, et ta on endine ohvitser, Vabadussõja ajal tegutsenud 3-da Eesti kommunistlise polgu ülemana Eesti vastu, hiljem olnud Eesti keele lek-

toriks töörahva ülikoolis (Piiteris). Kommunistlise partei Eesti sektsioon teinud kihutustööd Piiteris Eestis maksva korra kulkutamiseks ja kutsunud sealseid tegelasi üle piiri minema mässu korraldamiseks. Eestisse tuleku eel annud temale Eesti sektsiooni büroo juhataja, Rudolf Vakmann*), vale-isikutunnistuse Kollo nime peale, 10.000 Emk. ja 100 N. rubla ning käskinud Tallinna organisatsiooni kättesse tulla, kus teda ära kasutatavat kui sõjaväelist spetsialisti.

2) Richard Mähkli p. Käär, S.S.S.R. liidu kodanik, 26 aastat vana, kes tegutses mässu ajal ühes Lillakas'ega. Käär'i enese seletuse järele peetud Petrogradis töörahva ülikoolis koosolek, kus Pöögelmann, Ikmeelt ja Valner seletanud, et olla ülem aeg Eestis maksvat korda kukutada ja selleks peab väljaspoolt tõuget andma. 27. XI. 24. kutsutud teda Eesti sektsiooni bürosse, kus Vakmann temale käsu annud veel samal õhtul Tallinna sõita riigipöörde teostamisest osa võtma. Vakmann annud temale 5000 Emk. ja 5 N. rubla ning valeisikutunnistuse Roman Schmidt'i nime peale. Tema sõitnud ühes kolme kaaslasega Jamburgi, kus neile igaühele Teder'i poolt (viimane teenib Käär'i seletuse järele Jamburgi OGPU's) parabellumi süsteemilised revolvrid ühes 47 padrunitiga antud. Üle piiri juhatanud neid keegi ingerlane, kes seletanud, et eelmisel ööl 10 meest üle piiri läinud, kõigil olnud seljas sõduri kotid revolvritega, käsigranaatidega ja automaatpüssidega.

3) Jaan Kaarli p. Lemming, S.S.S.R. liidu kodanik, 30 aastat vana, kes seletab, et astunud Petrogradi kubkom'i Eesti sektsiooni soovitusel Internatsionaalsesse sõjakooli, mille lõpetanud 1. XI. 24. Siis määratud tema 167-dasse polku (Pihkva) rühma ülemaks. 15. XI. 24. komandeeriti

*) Rudolf Vakmann'i ameti kohta seletavad üle piiri tulijad väga mitmesuguselt. Ühed nimetavad teda kominterni Eesti sektsiooni büroo sekretääriks, teised kommunistlise partei Eesti sektsiooni sekretääriks, kolmandad lihtsalt mingisuguseks büroo sekretääriks, missugune büroo väljamaalaste asju ajada. Nagu Leningradi kub. täidesaatva komitee organisatsiooni osakonna (Организация Ленинградского губисполкома) väljaandel ilmunud aadress- ja teadete raamatust «Весь Ленинград на 1925 год» selgub, on R. Vakmann n. n. Leningradi «Бюробин» sekretäär. Samas raamatus räägitakse ka, et «Бюробин» on väljamaalaste teenimise büroo (Бюро по обслуживанию иностранцев), mis töötab Töö- ja Kaitsendukogu (STO) otsusel 24. VIII. 1921, alludes väliskomissariaadile.

teda Leningradi poliitilise valitsuse käsutusse, kust teda omakord Venemaa kommunistlise partei Eesti sektsiooni käsutusse saadeti. Teda tahetud demobiliseerida ja Eesti töörahva ülikooli juure teenistusse määrata. Tema ise pole demobiliseerimisega nõus olnud ja läinud OGPU'st seletust küsima. Seal seletatud, et ta peab seda tegema, mida Eesti sektsioon nõuab. 27. XI. l. a. annud temale Raadik, kes teenib Internatsionaalses sõjakoolis, käsu ilmuda Vakmann'i juure. Vakmann annud temale 5000 Emk., valeisikutunnistuse Vassili Krivoglasov'i nime peale ja käskinud Jamburgi Teder'i juure ilmuda. Ühtlasi seletanud Vakmann, et tema, Lemming'i, demobiliseerimise käsk on ekslik ja soovitanud demobiliseerimise tunnistust mitte välja võtta, mis ka väljavõtmata jäänud. Jamburgis saanud ta 29. XI. Teder'ilt parabellumi süsteemilise revolvri ühes 50 padr. ja 2 käsigranaati; ning kolme kaaslasega asunud teele Tallinna poole. Kinnivõtmisel leiti Lemming'i juurest parabellumi süsteemiline revolver ja 2 käsigranaati.

4) Johannes Juhani p. Estrang, kes võttis osa Sv. Ühend. Õppeasut. peale kallaletungimisest. Estrang seletab, et teda saatnud Eestisse Vakmann 27. XI. 24. Vakmannilt saanud parabellumi süsteemilise revolvri ühes 50 padrunitiga (mis tema juurest kinnivõtmisel leiti), vale isikutunnistuse Albert Kero nime peale ja sõiduraha kuni Tallinnani.

5) Eduard Hendriku p. Kägu (endine Riigikogu liige), kes seletab, et teda mõistetud S. Ringkonna kohtu poolt 4 aastaks sunnitööle salaorganisatsioonist osavõtmise eest; kohtuotsuse eest põgenenud ta N. Venemaale, kus teeninud 4 kuud punaväes. 27. XI. tulnud salaja üle piiri „kodanlist korda“ kukutama.

6) Eduard Aadami p. Sander, S.S.S.R. Liidu kodanik. Nagu Sander ise seletab teeninud ta punaväes kuni 1921. a. lõpuni. Peale selle töötanud Tosno lauavabrikus. Novembrikuu lõpul kutsutud teda Leningradi, kus R. Vakmann, kes töötas mingisuguses büroos, temale ja veel kahele mehele Leningradi ülikoolist ülesandeks teinud Eestisse sõita riigipöördest osa võtma. Vakmann'i käest saanud igaüks 5000 E. mk. ja vale passid (Sander'il oli vale isikutunnistus Hans Sei nime peale). Sander oma kaaslastega sõitnud ka üle Jamburgi, kus neile antud parabellumi

süsteemilised revolvrivid ühes padrunitega ja käsigranaadid. Muu seas seletab Sander, et teda ühes kaaslastega enne väljasõitu Leningradis olla vannutatud ja neilt allkirjad võetud, et kinnivõtmise puhul kõige selle üle, mis nad mässust teavad, saavad vaikima.

Teised üle piiri tulnud terroristid seletavad peajoonetes umbes sama.

IV.

1.-se detsembri mässu kava on kõigi tundemärkide järele valminud juba läinud aasta algul, mis ajast peale kommunistiline põrandaalune ja põrandapealne kirjandus eriti sõjakat tooni tarvitab ning põrandaalused tegelased kõigi abinõudega omale mõtteosalisi püüdnud kaitseväelaste seast leida.

Koha peal on kogu ettevalmistustöö keerlenud peajasjalikult nelja küsimuse, s. o. — vastava meeoleolu loomise, lööksalkade vormeerimise, sõjariistade ja muu varustuse muretsemise ning luure korraldamise ümber.

Et Eesti töörahvas omas rõhuvus enamuses ei ole nõus ühinema põrandaaluste poolt kavatsetava sõjariistus kommunistlike riigipöörde kavatsusega demokraatlike riigikorra kukutamiseks — see on põrandaalustele juhtidele ja nende leivaisadele juba algusest peale selge. Masside juuretõmbamiseks oli tarvis kommunistlike lööklauset asemele midagi uut pakkuda. Ja juba aasta algul ilmunud lendlehtedes kollitatakse fascistlike hädaohuga, mis varitseda Eestis maksvat riigikorda Eesti kodanluse poolt. Vähe hiljem esinevad Riigikogus sama väitega põrandaaluste kannupoisid, Riigikogu kommunistlike rühma liikmed. See fascistlike hädaohuga kollitamine jätkub kuni 1.-se detsembri hommikuni. Mis tagamõttega seda tehti, selle kohta räägib tabatud põrandaalune tegelane R. Veimer, et Eesti tööliste klass olla üldse passiivne, eriti aga kommunistide kavatsuste vastu, kus juures see viimane asjaolu, tema arvates, just Venemaal kommunismi teostamisel selgunud tagajärjedest tingitud olla. Veimer räägib edasi: „Eesti töörahvas oli aastate jooksul, mil temale kommunistlike ideesid propageeriti, nende vastu ükskõikseks jäänud. Et rahva hulka sid lõpulikkude võitlusesse tõmmata, tulid uued võitlushüüdsõnad üles seada, milleks „võitlus fascismiga“ kõige otstarbekohasemaks peeti.“

Veimer seletab, et tema isiklikult terroristlike riigipöörde katset 1. det. pole pool-

danud ja selle ebaõnnestamist juba ette aimanud, sest tööliste, kellede seas ta väljaastumise eeltöid teinud, pole suuremas osas fascistlike hädaohu tõsiselt võtnud ja kogu kavatsusest püüdnud eemale hoida. Ei saa märkimata jätta asjaolu, et kommunistide poolt lendu lastud fascistlike hädaohu laiemas ringkonnas algusest peale naljana võeti, sest puudusid ju igasugused tundemärgid sarnase voolu olemasolu kohta meil. Kuid ootamatult ilmub läinud aasta keskpaigas kuulus diiktaator Reinkubjas oma organisatsiooniga ning „maksva demokraatlike riigikorra kukutamise kavaga“ päevavalgele. Et selles organisatsioonis mitte fascistidega, vaid kriminaalse minevilkuga isikutega tegemist — see on kõigile selge. Samuti on selge ka see, et need „riigipöörjad“ ka ise oma kavatsust ei võinud tõsiselt võtta. Kust poolt Reinkubjas oma riigikorra kukutamise ja valitsemise kavad sai, see selgub muidugi lähema il päevil nimetatud organisatsiooni süüteo harutamisel kohtus. Ei saa aga märkimata jätta, et Reinkubjas'e kompanjonidest on paljud kommunistid ja et tema riigikorra kukutamise kaava väga ühtlane on Anvelt'i ennustustega „Kommunist“ nr. 3-as, kus autor pealkirja all „Olge valmis“, selgitab, missugune hädaohu Eesti kodanluse poolt varitseda ja kuidas see fascistlike riigipöörde tegelikult saada läbi viidud. Lugeses Reinkubjas'e kava ja Anvelt'i ettekujutust, ei saa loobuda mõttest, et neil mõlemil üks ja sama isik valmiseks isaks on olnud. Muu seas nii Reinkubjas kui ka Anvelt näevad ette Tallinna vahipataljoni ootamata valdamist, missugune väeosa aga teatavasti juba 1921. aastal likvideeriti ning viimane asjaolu pole kellelegi saladuseks.

Terroristlike lööksalkade asutamine on alanud tuntud kommunistlike kollektiivide loomisega ehk olemasolevatele kollektiividele uute juhtnõõride andmisega. Eelpool juba nimetatud R. Veimer räägib, et Anvelt temale augustikuu lõpul 1. a. teinud ülesandeks Tallinna ümbruskonnas maal maatameeste ja vabrikutööliste (Kohilas, Jägalas) seas kollektiive asutada, kes avaliku mässu puhul sõjariistus salkade aluseks pidid saama. Septembrikuul Tartus paljastatud Heidemanni organisatsioon tegevuse juurdlemisel selgus, et sellel organisatsioonil olid juba lööksalgad olemas, kus juures mõned asjaosalised nimetatud salkade otstarbest seletasid, et neil olnud

kavatsus sõjariistus jõuga ametasutusi ja kaitseväge osasid üle võtta. Heidemann töötab aga sama Anvelt'i ja Ko. juhatusel järele. Veimer seletab muu seas, kuidas Anvelt Heidemann'i peale väga paha-
ne olnud, et viimane organisatsiooni asja-
ajamise üle laialist „buchalteerijat“ pida-
nud, mille tõttu on kogu organisatsioon
lõksu langenud.

Need asjaolud näitavad, et terroristlike
lööksalkade vormeerimine oli juba ammu
enne 1 dets. alanud.

Lööksalkade asutamiseks oli ustavama-
tele kollektiivide liigetele ülesandeks teh-
tud peale kollektiividesse kuuluvate isikute
veel väljastpoolt mõtteosalisi leida ja nii
enese ümber 10—20-mehelised salgad luua.
Kogu see tegevus pidi muudugi saladuse

katte all toimima, mis pärast antud juhatusel
järele valitud mehed alguses üksteist ei
pidanud tundma, samuti ei tohtinud nad
ka salga tõelist otstarvet teada. Erandina
on sündinud lööksalkade vormeerimine n.
n. „Dobrofloti“ tööliste seas. „Dobrofloti“
tööline Arbon seletab, et temale on töösal-
ga juhataja 3—4 nädalat enne 1. dets. üles-
andeks teinud koguda oma ümber 10—15-
meheline salk, kes riigikorra kukutamiseks
sõjariistus saaks osa võtta. Samuti seletab
Kõrgemaa, et temale 3—4 nädalat enne 1.
dets. „Tsentrosojusi“ aidamees Jarotski
ettepaneku teinud ühte sarnasesse lööksal-
ka astuda. Kõrgemaa aga ei saanud seda
ettepanekut vastu võtta, sest oli juba va-
rem ühte teise salka astunud.

(Järgneb.)

Kunst ja kuritöö.

Max Rose.

Sarnaseks kuritegude liigiks, millede
toimepanemiseks kuritegijal peab tingi-
mata olema kunstiand, on väärtmärkide
võltsimine. Kui politseil on tegemist, näit.,
valerahategijate jälgimisega, siis otsib
tema süüdiast ikka joonistajate, päevapilt-
nikkude jne. seas. Hiljuti seisid veel väl-
jamaa kohtute ees kaks kunstnikku: üks
neist oli tsariaegse Venemaa kuulus
maalikunstnik, kelle vanemad samuti omal
ajal kuulsad ja kunstiakadeemia liikmed
olid. Iseenesest on see arusaadav näh-
tus praegusel ajal, kus endised ohvitserid
ja akadeemikud kelneritena, kojamees-
tena jne. teenivad. Kuulus maalikunstnik
katsus kuritöö abil oma seisukorda pääs-
ta: tema võltsis inglise naelu, asi tuli ava-
likuks, ning mees mõisteti kolmeks aast-
aks kinni. Praegu viibib tema vangima-
jas ja temal on lubatud vabal ajal vangimä-
ja kiriku seinu maalidega ilustada.

Arusaadavalt on paberraha võltsimine
alati suuremas ulatuses ette võetud kui
metallraha võltsimine. Kõige pealt on see
kasutoovam. Pealegi nõuab metallraha-
de järeletegemine kulusid metalli ostmi-
seks ja vastavate tehniliste vahendite mu-
retsemiseks. Lõpuks on ka vale metall-
raha laialilaotamine võrdlemisi raske
ning ei anna seda tulu, mis loodetakse
saada paberraha võltsimisest. Selle tõttu
ei ole ka kunagi kusagil metallraha kat-
situd suuremas ulatuses võltsida. Parii-
sis tehti kord enne sõda vale metallraha
töötuba avalikuks, mis oli Quartier Latin'is

endiste üliõpilaste poolt sisse seatud, kes
kümnefrangilisi rahasid — klaasist tegid,
kusjuures klaas õhukese kuldkorraga
kaeti. Iseenesest huvitav katse, millel
aga praktilises elus mingisuguseid taga-
järgi olla ei võinud ja tegelikult ka ei ol-
nud. Kurioosumina olgu siin tähendatud,
et kord keegi kinnivõetud ja vangi mõis-
tetud valerahategija Rendsburgi vangim-
ajas oli omale valeraha tegemise riis-
taid muretsenud ja kauemat aega takista-
matult seal töötanud; tema „ärisõbraks“
oli üks vangivahtidest.

Paberraha võltsimine nõuab, nagu juba
tähendatud, kunstiand, on iseenesest hu-
vitavam ja kõige pealt kasutoovam. Kõi-
ge enam kasu võimaldab, tema maades,
kus rahade tegemine tehniliselt mitte vä-
ga kõrgel ei seisa. Sarnasteks riikideks
olid, näituseks, enne sõda Venemaa ja
Itaalia ja on seda osalt veel praegugi. Ra-
huajal tegutsesid suured ettevõtted, mis
väljastpoolt Vene piire töötasid ja suure-
arvuliselt Vene väärtmärkisid võltsisid ja
laiali laotasid. Need oma moodi „suur-
tööstused“ valisid enamasti oma tegevuse
kohaks naaberriigi — Saksamaa, osalt ka
Austria, sellejuures oli kahju, mis kuri-
tegijate poolt tsariaegsele Vene riigikas-
sale sünnitati, nii suur, et tolleaegne Vene
valitsus sunnitud oli erilist politseikomandot
Saksamaale saatma ja üleval pidama.
See komando töötas käsikäes Saksamaa
kriminaalpolitseiga ja temal läks võrdle-
misi lühikesel aja jooksul tõesti korda mi-

tu kardetavat valerahategijate salkka kin- ni võtta ja kahjutuks teha. Kuid mitte ai- nult Saksamaal ja Austrias ei võltsitud Vene paberraha. Nii tegi Prantsusmaal poliitsei veel 1912 aastal augustikuul Niz- zas suure valerahategijate organisatsioo- ni avalikuks, kusjuures 30 miljoni vale Vene raha leiti ja konfiskeeriti.

Kõige paremad paberrahad on ikka Ing- lismaal tehtud. Paber, värv ja veemär- gid on alati nii head olnud, et neid järele teha õieti kunagi pole suudetud. Selle- pärast on ka mõistetav, et Inglise panga direktorid imestasid, kui nende juure ühel ilusal päeval keegi raamatuk- öitja ilmus ja direktorite tähelepanu selle peale juhtis, et võimalik on imekerget vii- sil rahamärke poolitada, nii et kerge vae- vaga ühest rahamärgist võib kaks teha. Raamatuköitja demonstreeris üllatatud as- jatundjate ees sarnast poolitamist kõige paremate tagajärgedega; leidlikule mehele anti autasuks 1000 Inglise naela ning Ing- lise pank hakkas otsekohe hoolt kandma, et sissekukkumisi poolitamiste tagajärjel ära hoida ja pangamärkide viga võimali- kult peatselt parandada.

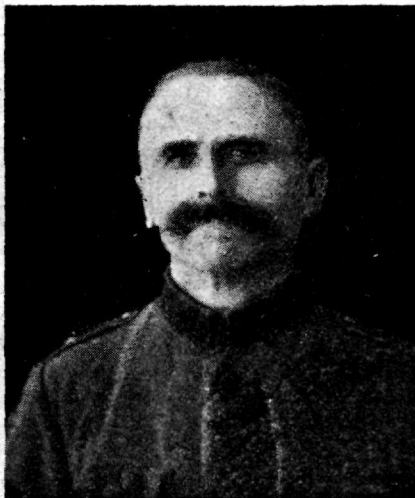
Peale Inglismaa oli omal ajal Saksamaa kuulus oma heade paberrahade poolest. Riigi väärtmärkide trükikoda tarvitas ra- hade tegemisel ainult üksi väsetrüki. Hea võltsimine, mis mitte ka lihtkodanikkude silmi poleks paistnud, oli selle tõttu ras- kendatud ning paberraha võltsimine tuli neil põhjustel ka Saksamaal võrdlemisi

õige harva ette. Kuulsaks sai omal ajal hulgaline võltsimine Saksa riigitrükikoja teenistuses seisva Grünenthal poolt, mis märtsikuul 1898 aastal avalikuks tuli. See võltsimine ei olnud aga võltsimine sõna otsekohehes mõttes. Grünenthal varastas tagavaradest õigeid rahasid ja pani neile ainult valepitsatid ning valenumbrid pea- le. Selle tõttu ei ole Saksa riigipank ku- nagi saanud kindlaks teha, kui suur õieti kahju oli, mis kuritegija poolt riigile sünni- titati. Kindel on igatlahes, et Saksa riigi- pangal tuli aastate viisi mitme sajatuhan- de eest „Grünenthal“ rahasid liikumisest eemaldada ja suuri kahjusid kanda.

Sõja algusega muutus ka raha valmis- tamise viis ja materjaal Saksamaal. Iga aastaga halvenes muidugi mõista asi ning nii suuri ja rohkearvulisi võltsimisi, kui inflatsiooni ajal, ei ole kunagi varem tä- hele pandud, mis arusaadav mitmesaja ra- hasordi liikvele laskmise juures. Sakslas- tel tuli sisse seada eriline osakond krimi- naalpolitsei juures, kelle ülesandeks oli ainult väärtmärkide võltsimise ja võltsi- jate ning laialilaotajate vastu võidelda. Sellel osakonnal on kahtlemata suured teened, ülearuseks tema aga arvatavasti kunagi ei saa; peab tähendama, mi- da paremaks muutub riigi paberraha, seda hoolsamaks lähevad ka kuritegijad võltsimisel, seda paremaks läheb ka vale- rahategijate „kaup“. Kunsti vastu või- delda on raske, kui tema astub kuritege- vuse ja kuritegijate teenistusse.

Teenistuse ohver.

Vastseliina v. raiooniülem Jaan Juhani p. Sulg †

sündis 29. detsembril 1864. a. (v. kal. järgi) Võru maakonnas, Kooraste vallas; hari- duse sai kihelkonnakoolis, 12. oktoobril 1886. a. astus sõjaväeteenistusse ja teenis 7. suurtükiväe brigaadis, kus õppekomando lõpetas; 29. augustil 1890. a. sai sõjaväe- teenistusest vabastatud vanem-feierver- keril auastmes; 1. oktoobril 1890. a. võeti Liivimaa sandarmi valitsuse teenistusse ja määrati vanem sandarmi allohvitseriks, teenistusest lahkus 1. oktoobril 1901. a.; 1. dets. 1901. a. kuni 1. maini 1902. a. teenis kroonu monopolipoes Viljandis, viina- müüjana; 1. maist 1902. a. kuni 8. märtsini 1917. a. teenis Võru maakonnas politsei- kordnikuna, esiteks Vastseliina vallas kuni 1. jaan. 1913. a. ja pärast Karula vallas ja 4. märtsist 1919. a. kuni surmapäevani,

s. o. 26. weebruarini 1925. a. teenis Võru maakonna politseis raiooniülemana, esiteks Koiola vallas kuni 7. maini 1919. a. ja pärast Vastseliina vallas. Okupatsiooni ajal oli politseinikuks

Orava vallas juulikuust 1918. a. kuni enamlaste sissetungimiseni novembrikuuni 1918. a.

Kadunud jäi leinama abikaasa ja kaks tütart.

Ametlik osa.

Käskkiri siseministariumile 12. märtsist s. a. nr. 20:

Võtta teadmiseks, et 1. detsembri korrakaitsmisel langenute perekondade teetamise komitee poolt on kõik selle komitee asjaajamine ja toetuskapitaal üle antud kindral Laidoneri nimelise invaliidide kapitali komiteele ja selle komitee juures asutatud „Kindral Laidoneri nimelise invaliidide komitee 1. detsembri kapital“. Aadress on Tallinn, siseministarium.

Siseministri sundmäärus 17. märtsist s. a. nr. 8:

Antud sõjaseisukorra seaduse § 19 p. 1 põhjal kuritegevuse äralhoidmiseks Vene piiriäärses maaribas.

1. Keelatud on piirivalve ilma erilise loata jahipidamine 2-verstalises Viru-Tartu-Võru ja Petseri maakondade Vene piiriäärses maaribas, arvates seda maariba mannermaa piirist ja Peipsi rannast sismaale.

2. Isikud, kes § 1 tähendatud maaribas jahti pidada soovivad ja selleks harilikude jahilubadega varustatud, on kohustatud muretsema vastavate piirivalve raiooniülematelt ühekordsed erilised jahipidamise load piiriäärses maaribas, mis sugused on maksvad 48 tunni jooksul peale väljaandmist.

3. Piirivalve poolt antavates lubades märgitakse üles: saaja perekonna- ja eesnimi, laskeriista ja jahipidamise loa number, piirkond, kus nimelt jahipidamine lubatud, loa kestvuse aeg. Luba kinnitatakse piirivalve raiooniülema allkirja ning pitsatiga.

Iga väljaantud loa eest võetakse 10-margaline tempelmaks (tempelmaksu tariifi p. 29).

4. Selle sundmääruse vastu eksijaid karistan administratiiv korras rahatraviga kuni 300.000 margani või vangistusega kuni 3 kuuni. Karistamise õiguse annan 1. ja 2. diviisi ülematele.

5. Käesolev sundmäärus avaldatakse Eesti ja Vene keeles ja hakkab maksma tema väljakuulutamisega kohtadel.

Piirivalve valitsuse ülema käskkiri 9. märtsist s. a. nr. 32:

Piirivalves teenistuses olevad ohvitserid, ametnikud, üleajateenijad, eraisikud ja nende perekonna liikmed, kes seaduslikus korras riigi kulul arstiabi saavad ja kellel kohalikkude arstide diagnoosi järele on kopsu tuberkuloos või kes kahtlased selles suhtes, esinemisel palvega ravitsemise võimaldamiseks sanatooriumis, peavad esitama valitsusele järgmised dokumendid: 1) kohapealse ametliku arsti (riigi, maakonna või linna teenistuses olevaist) tunnistused haiguse kohta, milles üksikasjaliselt ära tähendatud olgu haige vanadus, muudatused kopsudes (haiguse staadium), temperatuur, haige üldine seisukord (jalul, voodis, töövõimuline jne.); 2) bakterioloogiline rögaanalüüs; 3) võimalikul korral Röntgeni kiirtega läbivalgustuse kirjeldus (mitte ülesvõte).

Arstiabi tarvitaja arstimisasutusse paigutamine sünnib ainult usaldusarsti otsusel („R. T.“ nr. 3 — 1921. a. Riigiasutustes töötavatele ametnikkudele ja töölisele ning nende perekonna liigetele arstiabi andmise kord).

Piirivalve valitsuse ülema käskkirjaga

11. märtsist s. a. nr. 34 on reservist teenistusse ilmunud leitnant Eduard Kukeinmann kantud valitsuse ohvitseride nimekirja ning määratud Petseri jaoskonna Babino raiooni nooremaks ohvitseriks 9. märtsist s. a. arvates.

Käskkirjaga Tallinna linna politseile

11. märtsist s. a. nr. 15 on teenistusest lahkunud 6. jaoskonna raiooniülema asemele määratud ajutiseks raiooniülema kohustetäitjaks sama jaoskonna vanem kordnik Aleksander Pent, arvates 6. märts. s. a.

6. jaosk. raiooniülem Johannes Lamvol on vabastatud teenistusest tema enda palvel, arvates 5. märtsist s. a.

Käskkirjaga Tallinna linna politseile 10. märtsist s. a. nr. 14 on määratud

raiooniülema kohustetäitjaks 1. jaoskonda Jaan Lurich, arvates 3. märtsist s. a.

Vabastatud teenistusest omal palvel 1. jaoskonna raiooniülem Nikolai Tupits, arvates 28. veebruarist s. a.

Väljamaalt.

Äramüüdnud misjonär.

Ühe Belgia misjoniseltsi teenistuses Hiinamaal seisev misjonär, preester Maurice de Olippale, kes üle 15 aasta Hiinamaal tegutses, võeti mõne aja eest röövlite poolt vangi. Preester viibis parajasti sõidul haigeksjäänud koguduse liikme poole, kui tema ühes kaaslastega 23-liikmelise röövlisalka kätte langes. Kui võimud sellest teada said, hakati sõjaväe abil röövleid taga ajama, kuid senini tagajärjeta. Vangi langenud misjonär saatis hiljuti seltsile, kelle teenistuses tema seisab, kirja, milles teatab, et esimene röövlisalk, kes tema kinni võttis, teda vahe peal teisele, suuremale organisatsioonile edasi müüis ja et põgenemiseks õige vähe lootusi.

Nõrgad politseinikud.

Pariisi politseidirektsioon vabastas hiljuti teenistusest 14 politseikordnikku argtuse pärast, mis olla selle läbi kindlaks tehtud, et kõik 14 meest hakkama ei saanud ühe tugeva, kehaka, joobnud türk-lasega.

Toreduse ärakeelamine Türgimaal.

Endises Türgimaa pealinnas Konstantinopolis on toreduse tagaajamine viimasel ajal väga laialt maad võtnud ja selle pahe vastu võitlemiseks on praegune Türki valitsus otsustanud võitlema hakata. Türki siseminister kirjutas hiljuti, ülaltähendatud asjaolu arvesse võttes, Konstantinopoli maakonna kuberneridele ette, kõige jõuga toreduse liialdamise vastu võidelda. Sarnase võitluse edukaks läbiviimiseks nimetati muu seas ka erikomisjon, kes oma esialgse töö on lõpetanud ja sellekohase seaduseelnõu välja töötanud. Seaduseelnõu näeb täpselt neid piirisid ette, millele üle keegi erakorraliste pidude ja pidustuste puhul minna ei tohi. Nii võib, näituseks, peigmees pruudile ainult ühe sõrmuse kinkida, mille hind ei tohi olla üle 20 Türki naela; teisi kingitusi ei tohi tema üldse mitte teha. Pruudi riiete kaa-

savaraks võivad olla kaks kleiti — mingil tingimisel ei tohi see kaasavara suurem olla. Mööblit võib noor naine abiellu ainult nii palju kaasa tuua, kui vaja on ühe keskmise toa sisseseadmiseks. Suuremad pidustused pulmade jne. puhul on seaduskava järele üldse keelatud.

Lõbus rentei.

Käesoleva aasta veebruarikuus pandi Saksamaal, Lüneburgi renteis murdvarguse toime. Varsti peale — muu seas ebaõnnestunud murdvarguse saatis rentei kõikidele kohalistele ajalehtedele järgmise teadaande avaldamiseks, mis siis ka ära trükiti:

„Kõikidele murdvarastele Lüneburgis ja ümbruskonnas! Kallid murdvargad! Öösel 16. vastu 17. veebr. s. a. võttis üks Teie tsunfti vendadest vaevaks Lüneburgi renteis murdvarguse katset ette võtta. Tema tegi sellejuures katki kaks ilusat aknaruutu, millede läbi kevadene päike nüüd juba nii kaunilt ja soojalt paistis; tema lõhkus ära kaks vana ukسلukku, mis truil ja hästi väga palju aastaid omi kohuseid täitsid ka siis juba, kui praegune renteimaja veel heategev haigemaja oli; peale selle purustas tema ilusa ukse, mis kassaruumidesse viib, suure vaevaga ja jõuga, mis oleks võidud kasutoovama asja peale kulutada. Ilusa rahakapi juures, mille tema kassaruumist leidis, jäi tema peatama ja läks siis jälle koiu arvatavasti õige halvas tujus kasuta mööda saadetud öö pärast. Ah, kallid murdvargad, on ju nii hea, et vaene mehike veel rohkem vaeva ei näinud ja kulusid ei kannud, näituseks, rahakapi ukse läbi põletamisega ja selle tõttu ka meie rahakapi lisaks ära ei rikkunud. Vaadake mina tahan, kui inimesearmastaja. Teile ühte saladust avalikuks teha: rentei rahakapis ei tohi kunagi rohkem kui — äärmisel juhtumisel — 50 marka olla. Kõik muu raha, mis kuri rentei söimavatelt kaaskodanikkudelt ära võtab, vilakse otsekohe kusagile kaugemale, teisele kohale,

kuhu Teie nii kui nii ligi ei pääse. Tähendatud rumalal ööl oli rahakapis kõigest 16 marka ning harilikult on seal veelgi vähem. Nii siis, kallid, armsad murdvargad, jätke tulevikus meie aknaruudud ja ukسلukud terveks! Renteisse ei maksa tõesti sisse murda! Südamliku tervitusega: Lüneburgi rentei ülem.“

Kriminaalpolitseinikud Indias.

Euroopa kriminaalpolitseinikud võivad kahtlemata uhked olla oma tubliduse ja tegevuse tagajärgede peale, kuid nemad satuksid väljapääsemata ja abitusse seisukorda, kui nemad peaksid tegutsema Indias. Hommikumaa kuritegija on mitu korda kavalam, osavam, sitkem ja kardetavam kui kõige kuulsam Euroopa „ameti-vend“, ja selle tõttu on kuritegijate tabamine Indias hulga raskem kui Euroopa riikides.

India kõrgemad politseiametnikud, igatahes kõik juhtivad jõud, on inglased, kes aga väga vähe suudaksid korda saata, kui nende teenistuses mitte pärismaalased kriminaalpolitseinikkudena ei seisaks, kes otse imestamisväärt hästi tegutsevad. Sarnastest India „Sherlock Holmes'idest“ jutustab H. L. Adam ühes Londoni ajalehes. Nii tegutseb, näituseks, Bombay linnas pärismaalane-detektiiv, kelle vägiteod üldist tähelepanu äratanud. Tema on geniaalne ümberriietamises ja oma välimuse tundmatuks muutmises; temal on kõik kuritegijate salaurkad, nende plaanid, kombed ja konksud tuttavad. Räägitakse, et India kuritegijate suures peres ei ole ühtki liiget, kes temast kuulnud ei ole ja teda ei karda. See Sherlock Holmes on nähtavasti igas kohas, kõiksuguste maskide all otsib tema suurlinnade kuritegijate pesasid läbi ja kui kusagil vaja mingit tähtsamat, rasket ülesannet lahendada, siis kutsutakse teda kohale, kelle teadmised kuritegijate kohta ja kelle õige instinkt ennenägemata nähtuseks olla.

Teine kriminaalpolitseiniku tüüp, mida Euroopas sugugi ei tunta, on ametnik, kelle ülesandeks on ainult kord kahtluse alla langenud isikut jälgida ja kes oma ülesannet täidab paremini kui Euroopa politseikoerad. Need pärismaalased-politseinikud jälgivad tagaotsitavat isikut nädalate ja kuude kaupa, sõidavad edasi-tagasi läbi terve suure India riigi, oskavad jälgesid leida seal, ja inimesi üles otsida sealt, kus keegi midagi ei näe ega kedagi otsida ei tea.

Nagu juba tähendatud, on hommikumaa

kuritegijad hoopis teised, hoopis kardetavamad kui Euroopa omad. Kui, näituseks, võtta India juhusteotsijat, siis tootab viimane peaaegu jankult — ja suuremalt osalt väga kavalalt — pärismaalaste ebausku ära kasutades. Selle juures tootab india kuritegija harilikult oma plaani täielikult ja väga ettevaatlikult välja ja ootab mõnikord kuude kaupa enne, kui tema välja-töötatud kava teostamisele asub, mis omalt poolt tihti kauemat aega ja ettevaatust nõuab, ilma et kuritegija selle juures kannatust kaotaks. India juhusteotsijate kelmused olla nii keerulised, et nende täpne kirjeldamine juba pikemat aega nõuab — kõik nemad võetakse ette inimese iseloomu peale toetades ja inimeste psüühikoloogiat hästi ära kasutades. Paljud kuriteod, mille avalikkustegemise peate kaunis palju aega läinud, olla põnevamad kui kindraamad, kõiksuguste ootamatustega jne. Kõige selle juures on India kuritegijad hästi organiseeritud ja peavad kõva distsiplini oma vahel. Kuritegude liigid on üksikute organisatsiooniliigete vahel täpselt ära jaotatud, nii et iga kuritegija üldasi ka ideaalne spetsialist omal alal on. Selle tõttu tootab siis ka iga mees kindla kava ja shablooni järel ja on meister oma tegevuspõllul, mis tabamist politsei poolt veel omalt poolt raskendab. Juba ükski raudteevaraste organisatsioonis on 6—7 liiki; iga „eriteadlane“ töötab sealjuures erilisel, temale määratud raudtee harul. Mõned töötavad, näituseks, ainult platvormil. Üheks töötamisviisiks on järgmine vigur: kui keegi reisija kahe kohvriga platvormil seisab ja rongi ootab, tuleb varas tema juure ning võtab väiksema pakki ja jookseb minema. Reisija ühes kaastundliku publikumiga jookseb vargale järele; vahepeal tuleb varga seltsiline ning võtab reisija poolt mahajäetud suurema kohvri ning kaob temaga, ilma et keegi teda näeks ja tähele paneks. Kui esimene varas tükk maad jooksnud ja arvab, et seltsiline juba oma töö teinud on, viskab tema kohvri maha ja jookseb ära. Reisija ja rahvas on rõõmsad, et asi kätte saadud ning vargale enam keegi järele ei jookse. Suur kohver aga on vahepeal kadunud!

Rahvusvaheline kelm.

Praegu otsitakse niihästi Euroopa riikides, kui ka Ameerikas politsei poolt ühte tähtsamat rahvusvahelist kelmi taga, kes sündimise poolest ungarlane, ameti poo-

lest autojuht on ja kes armastab diplomaadina ja aristokraadina esineda oma kelmustükkide läbiviimisel. Mehe nimi on Desider Veldes, tema sünnimiskohaks on Kecskemét.

Umbes kümne aasta eest ilmus Veldes esimest korda Budapesti. Tema asus parun Varay nime all ühte kõige paremasse võõrastemaja elama, andis silmanähtavalt palju raha välja, käis läbi kõige parema seltskonna esitajatega, õppis ühte rikkast leske tundma ja tahtis teda naiseks võtta. Kui kelm oli jõudnud oma pruudilt, kes õige kergeusklik oli, suuremaid rahasumme välja meelitada, kadus parun jäljetult. Peale selle tuli ilmsiks, et tema parun Somogyi, krahv Bozerédj nime all mitmele suurkaupmehele suurt kahju sünnitanud. Kõigest sellest saadi veel õigel ajal teada ning Veldes't läks korda Viinis kinni võtta. Viinist saadeti kelm Budapesti, kus temal tuli pikemat aega türmis istuda.

Kui Veldes oma karistuse ära kannud oli ja vangimajast lahkus, sai tema parun Szerényi nime all ühe jõukama daamiga tuttavaks, kellega tema lähemasse ühendusse astus. Ka seda naist pettis kelm lõppude lõpuks. Kui daam oli kord välja läinud, tungis kelm tema magamistuppa, muukis kapid ja kastid lahti, varastas väärtasju ja raha ja kadus. Mõne kuu pärast läks kuritegijal, keda vahepeal arreteeriti, korda põgeneda. Seekord sõitis Veldes — see oli maailmasõja lõpul — Ühisriikidesse. Washingtoni jõudes, asus Veldes kõige paremasse võõrastemaja elama ning palus juba järgmisel päeval ühe tuntud Austria diplomaadi nime all — president Vilsoni jutule. Mitte see õige häbemata samm pole nii imestamisväärne, kui asjaolu, et Ühisriikide president tõesti kelmi vastu võttis. Veldes ilmus presidendi juure ning pani temale ette — Kesk-Euroopa riikide vaherahu tegemise ettepaneku ühes rahutegemise palvega ja tingimistega. Austria „diplomaat“ kelle ra-

hapuudus muu seas suur oli, laenas võõrastemaja direktori käest suuremaid rahasumme, ei maksnud arveid ning kaebas president Vilsoni sekretäärile, et tema olevat piinlikusse seisukorda sattunud, sest Viinist ei olevat temale raha saadetud. Veldes'ile anti laenuna suurem summa raha võlgade katmiseks võõrastemajas ja esialgseks elamiseks (kuni rahasaamiseni Austriast. Selle saadud summaga kadus kelm.

Ühisriikidest põgenes Veldes Meksikosse, kus tema kaheksa korda järgimööda naist võttis ja kust tema mõne aja pärast muidugi jälle kelmustükkide pärast oli sunnitud lahkuma. Tema tuli tagasi Euroopasse. See oli varsti peale sõja lõpu, kus kõikides Euroopa riikides kõiksugused välismaade sõjaväelised esitajad viibisid. Selle tõttu tuldi ka Budapestis Meksiko kolonel Varay'le täie usaldusega vastu. Kuid siiski ei õnnestanud asi päris. Üks kriminaalpolitseinikkudest, kes koloneli tavaliselt nägi, arvas temas vana tuttavat ära tundvat. Kui kelmi käest isikutunnistust nõuti, oli tema — väljamaa kõrgem ohvitser! — väga vihane, kuid läks siiski ühes ametnikuga politseivalitsusse. Siit sai tema silmapilgul, kui teda tähele ei pandud, põgeneda. Politseivalitsuse ukse ees seisis konfiskeeritud auto ning kuritegija sammus kõige suurema südamerahuga auto juure, istus sõiduriista ning kihutas minema Tsheho-Slovakkia piiri poole. Piiri peal tahtsid piirivalvurid teda kinni pidada, kuid kelm sõitis kõige suurema kiirusega valvuritest mööda. Tema peale lasti küll, kuid kuulid kelmi ei tabanud. Tsheho-Slovakkias sõitis Veldes Hamburgi, kus tema uuesti terve rea pettusid toime pani. Kuritegija arreteeriti, kuid temal läks lühikeses vangimajas viibimise järele korda põgeneda. Kõigile Kesk- ja Lääne-Euroopa riikide politseidele on kuritegija näopilt ja isikukirjeldus saadetud; esialgu aga puuduvad temast ügasugused teated.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 531. J. O. Küsimus.

Mõni nädal tagasi läks meil suure vaevaga korda üht hädaohtlikku marutõbist koera ära tappa, kes juba mitmed päevad

Kanepi piirkonnas ümber hulkus, inimesi ja koeri hammustades, ja oleks võinud veel nii mõnelegi inimesele saatuslikuks saada, kui meie energiliselt tööle poleks asunud.

Ülaltähendatud marutõbine koer saadeti Tartusse järelvaatusele, kus ta leiti tõesti marutõbine olema. Palun teatada, kas makstakse niisugusel korral riigi või politsei poolt mingisugust tasu.

Vastus. Loomataudide vastu võitlemise seaduse („R. T.“ nr. 60 — 1923. a.) § 27 põhjal on sarnaste koerte hukkamine iga eraisiku kohus.

Nr. 589. Ametnik L. Küsimused. 1) Politsei peavalitsuse ringkirja järele 28. II nr. 576, saavad politseiametnikud kohtusse ilmumise eest sõidu- ja päevaraha ametisõitute tasu seaduse järele, Kr. Kpd. Sead. §§ 978² ja 986¹. Kas on maksev kohtusse ilmumisel Kr. Kpd. Sead. § 642 teine jagu a) politseiametnikkudele ja b) eraisikutele ja kas võib asutuse juhataja kohtusse kutsutavat politseiametnikku kohtusse mitte lähendada?

2) Kas on kohustatud politseiasutus välja andma tunnistuse eelkaristuse kohta majaperemehele, viimase nõudmisel tema majas elutseva isiku kohta, kes kohtu poolt karistatud ja kuritegevuse kalduvustega, ning varastega läbi käib. Majaperemehele on niisugune tunnistus tarvilik kohtule ettepanemiseks üüriseaduse § 17 põhjal. Kui see ei ole kohustatav, siis kas on see keelatud.

Vastused. Kr. Kpd. S. §§ 978² ja 986¹ kõnelevad ainult tasust, mis pärast nad ei või mõõduandvad olla § 642 p. 2 käsitamise juures; viimane kõneleb üldse tunnistajatest, millest järeldada tuleb, et ta maksev kõigil selles punktis ettenähtud juhtumistel. Töölt mittevabastamist üle-

muse poolt tuleb lugeda seaduslikuks põhjuseks (Sen. Kr. D. ots. 1875 nr. 426).

2) Tunnistusi eelkaristuste kohta annab välja kohtuministeerium („R. T.“ nr. 68 — 1924 a. välis-, kriminaal- ja kaitsepolitsei ühendamise ajutise seaduse § 1) ja tema poolt avaldatud andmete põhjal ka välispolitsei (Politsei korraldus § 16 p. 8. — „R. T.“ nr. 4/5 — 1920 a.). Tunnistusi selle kohta, et keegi kuritegevuse kalduvustega inimese välja anda ei või; sarnaseid asju võib huvitatud isik tunnistajate läbi kohtus selgitada.

Nr. 558. Jsk. ülem. Küsimused. 1) Mõnikord tuleb ette, et leitud ehk merest väljauhitud asju, mis politsei poolt enam-pakkumisel müügile määratud, esimesel ja ka teistkordsel oksjonil ei saa ära müüa, kas asjad kõrgelt hinnatud ehk ostjate mitteilmumise tõttu. Kas tuleb neis asjades käsitada tsiviil kps. või vastuvaidlemata korras sissenõudmise seadustikku?

2) Viimasel ajal on mõned riigimaade ülemad hakanud politsei kaudu riigimaade asunikelt — riigirentnikelt tasumata jäätud renti vastuvaidlemata korras sisse nõudma. Kas politsei on praegu maksva seaduse järele kohustatud võlgnevat riigirenti vastuvaidlemata korras sisse nõudma ning jaataval korral, missuguse seaduse põhjal?

Vastused: 1) Tuleb tarvitada vastuvaidlemata korras sissenõudmise seadustikku.

2) On kohustatud (Vaata „Устав об Управлении казенными именьями в Западных и Прибалтийских губ.“, Sead k. VIII k., 1. j. §§ 64 ja järgmised).

Väljaandja: Toimetuskomisjon.

Vastutav toimetaja: E. Maddison.

Tegev toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

S a a v e r, Karl, sv. vab. tunn.

J o o n u k s, Johannes Jaani p., sv. vab. tunn., v. a. I. div. külgehakk. haiguste vastu võitleva lentsalga vanema arsti poolt 7. 4. 20 a. nr. 4920.

K r o o n b e r g, Heinrich, sv. vab. tunn. nr. 5356.

K ü h n s, Gustav Adolf Voldemari p., Nanseni pass nr. 6230, v. a. Frankfurt a/M. peapolitsei-valitsusest.

T e i n b u r g, Jakob Jaagu p., sv. vab. tunn., v. a. Pärnu mk. rhw. ül. 5. 12. 20 a. nr. 13978.

J u r u, Mihkel Jüri p., sv. vab. tunn., v. a. Pärnu mk. rhv. ül. 16. 9. 20 a. nr. 14345.

V i l g a t s, August Andrese p., sv. vab. tunn., v. a. Pärnu mk. rhv. ül. 13. 12. 20 a. nr. 15427.

M a l i k, Aleksander Vassili p., sv. vab. tunn., v. a. 7. jallaväe rüg. ül. 21. 4. 20 a. nr. 3461.

V e l i s t e, Grigori Nikifori p., hobusepass.

- Uvalov, Ivan Salomonidi p., hobusepass.
- Losev, Dimitri Stepani p., sv. vab. tunn. nr. 6630.
- Reismann, Karl Hansu p., sv. vab. tunn., v. a. 5. jalaväe rüg. ül. 20. 8. 21 a. nr. 14410.
- Ilves, Jenny Hansu t., ülikooli tunn., v. a. Tartu ülikooli juhhatuse poolt 1924 a. nr. 5657.
- Schneider, Oskar Karli p., hobusepass, v. a. Voka vallav. 30. 4. 21 a. nr. 429.
- Bortkevitsch, Viktor Danieli p., sv. vab. tunn., v. a. Viru mk. rhv. ül. 1. 4. 24 a. nr. 52.
- Lemming, Peeter, hobusepass, v. a. Adavere vallav. 30. 12. 20 a. nr. 308, Jaan Karli p. Seppor'i nimele.
- Kristjan, Juhan Aleksandri p., sv. vab. tunn., v. a. Saaremaak. rhv. ülevalt 5. 11. 20 a. nr. 2127. (21799)
- Tagapere, Mihkel Mihkli p., sv. vab. tunn., v. a. Harju mk. rhv. ja k.-l. ülevalt 6. 2. 20 a. nr. 613. (21796)
- Kimmel, Johannes Mihkli p., sv. vab. tunn., v. a. inseneri pat. ülevalt 23. 12. 20 a. nr. 10092. (21816)
- Rannu valla hariduse selts, korjandusleht nr. 11 — 1924 a.
- Kulpson, Jaan Miili p., sv. vab. tunn., v. a. Tartu mk. rhv. ülevalt 16. 12. 21 a. nr. 27031. (30068)
- Kareison, Johan Daveti p., sv. vab. tunn., v. a. 9. jalaväe polgu ülevalt 14. 4. 20 a. nr. 424. (30071)
- Pann, August Hansu p., sõjav. vab. tunn., v. a. 8. jalaväe polgu ülevalt 21. 12. 20 a. nr. 30088. (30074)
- Raamat, Voldemar, laskeriista luba nr. 2605/8363. (25015)
- Sorgus, Johannes, sõjav. vab. tunnistus nr. 26478. (25017)
- Maasik, Mart, hobusepass nr. 305. (25017)
- Remmelg, Robert Daveti p., sõjav. vab. tunn., v. a. 5. jalaväe polgu ülevalt 20. 8. 21 a. nr. 14466. (25546)
- Ivanov, Boris Pauli p., Nansen'i pass, v. a. politsei peavalits. 1924 a. (25978)
- Ostermann, Herman, sõjav. vab. tunn., v. a. sõjaväe varustuse val 12. 11. 20 a. nr. 5859. (27004)
- Välke-Maarja politsei jaoskonna ülema poolt välja antud 100-leheline kviitungiraamat maksude vastuvõtmiseks. (28480)
- Huussmann, Toomas Peetri p., töökoha tunnistus. (28303)
- Kong, Julius Gustavi p., sv. vab. tunn., v. a. Viru mk. rhv. ülevalt 1. 4. 22 a. nr. 344/4343. (28465)
- Minjaev, Dimitri Ivani p., Nansen'i pass, v. a. politsei peaval. 22. 7. 24 a. nr. 10012/19349, ühes elamisloaga, v. a. Viru mk. pol. ülevalt nr. 5583 all, maksvusega kuni 9. 6. 25 a. (28480)
- Tõnso, Anastasia Feodori t., rahvusline pass, v. a. Vene Nõukogude valits. väliskomiss. 23. 5. 24 a. nr. 22203/23459, ühes elamisloaga, v. a. Viru mk. pol. ülevalt 30. 8. 24 a. nr. 3903. (28488)
- Simberg, Johannes Hansu p., sõjav. vab. tunn., v. a. ratsa polgust 1920 a. (28538)
- Kolvik, Alfred Juhan'i p., laskeriista luba, v. a. Harju mk. pol. 1. 10. 24 a. nr. 2075. (28539)
- Koov, Mihkel Jaani p., laskeriista luba, v. a. Harju mk. pol. 24. 9. 24 a. nr. 1964. (28544)
- Kurba, Herman Madise p., tunn. keskkooli lõpetamise üle, v. a. Riia õppekonna kuratooriumist 1916 a. (28631)
- Tamtik, Aleksei Mardi p., sõjav. vab. tunn., v. a. Viljandi mk. rhv. ja k.-l. ül. 21. 1. 22 a. nr. 532. (29090)
- Hagar, Martin-Eduard Magnuse p., sv. vab. tunn., v. a. 5. jalaväe polgu ülevalt, ja hobusepass, v. a. Järvakandi vallav. (29110)
- Luuik, Jakob Jaani p., laskeriista luba, v. a. Järva mk. pol. ülevalt 9. 11. 23 a. (29110)
- Pohlak, Elmar Jüri p., sõjav. vab. tunn., v. a. Viljandi mk. rhv. ülevalt. (29111)
- Ollio, Johannes Tõnise p., sõjav. vab. tunn., v. a. varustusvalitsuse sõjariistade osakonnast 13. 4. 20 a. (29113)
- Hakmann, Konrad Peetri p., rhv. vab. tunn., v. a. ratsapolgu ülevalt 25. 5. 20 a. nr. 4699. (29188)
- Laar, Arved Jaani p., laskeriista kandmise ja hoidmise luba 1 püssi ja 1 revolvi peale nr. 2365/8969, v. a. Tartu mk. pol. ülevalt 23. 5. 23 a. maksvusega ikuni 30. juunini 1926 a. (29190)
- Jürgens, Jüri Abrami p., sõjaväeten. kõlbmatuse tunnistus, v. a. 2. 2. 19 a. nr. 1199, Viru mk. rhv. ülevalt (29256)
- Birken, Johannes Antoni p., sõjav. vab. tunn., nr. 1151. (29257)
- Kolk, Emil Magnuse p., sõjav. vab. tunn. nr. 2465. (29262)

- Tenurist, Johannes Jaani p., sõjav. vab. tunn., v. a. 5. jalaväe rüg. ülemalt 21. 4. 20 a. nr. 6910. (29259)
- Manitzky, Martin Albert Tõnise p., sõjav. vab. tunn., v. a. 1. div. 1. suur-
tükki patareist 15. 9. 20 a. nr. 1995. (29260)
- Chmetevsky, Ossia Efimi p., Nanseni pass, v. a. politsei peaval. nr. 1481/1467. (29422)
- Araak, Eduard Jaani p., sõjav. vab. tunn., v. a. 2. div. suurtükkiväe ülemalt 4. 9. 24 a. nr. 1425. (29481)
- Türna, August Jüri p., hobusepass, v. a. Puurmanni vallaval., nr. 411, registr. Marie Mossov'i nimele. (29551)
- Depper, Johan, hobusepass, v. a. Valjandi linna pol. ülemalt 16. 12. 20 a. nr. 267. (29557)
- Kuusverk, Johannes Karli p., laskeriista tunn., v. a. Harju mk. pol. ülemalt 23. 8. 23 a. nr. 2069. (30808)
- Liit, Aleksander Juhani p., sõjav. vab. tunnustus, v. a. Harju mk. rhv. ülemalt. (30363)
- Maurer, Jaan Karli p., sõjav. vab. tunn., v. a. 1. div. tagavara pat. 24. 4. 20 a. nr. 1673. (30376)
- Tikenberg, Evald Jaani p., sõjav. vab. tunn., v. a. Harju mk. rhv. kom. 1920 a. (30378)
- Hobusepass, v. a. Pati vallaval. 13. 12. 20 a. nr. 101. (30439)
- Roots, Aleksander Johannese p., ajapi-
kenduse tunn., v. a. Tartu mk. rhv. ja k-l. ülemalt 10. 11. 23 a. nr. 98. (30449)
- Niils, Aleksander Villemi p., sõjav. vab. tunn., v. a. Lääne mk. rhv. ülemalt. (30450)
- Grüner, Magda Johani t., välispass. v. a. siseministeeriumi passiosalk. nr. 4535. (30612)
- Janberg, Ferdinand Jaani p., sõjav. vab. tunn., v. a. 1. jalav. polgu ülemalt 1920 a. (30614)
- Kasperviik, Johannes Jaani p., sõidu-
luba, v. a. Tall. linnavalitsuselt 1923 a. (30615)
- Toon, Karl Villemi p., sõjav. vab. tunn., v. a. Harju mk. rhv. kom. (30618)
- Papp, Martin Mihkli p., sõjav. vab. tunn., v. a. sõjav. varustusval. intendantiosak. 1921 a. (30631)
- Peterson, Jüri Jaani p., hobusepassid: 1) v. a. Püssi vallaval. 12. 1. 21 a. nr. 701, ja 2) v. a. Järve vallaval. 10. 1. 21 a. nr. 463. (30679)
- Hermann, Aleksander Mihkli p., sõjav. vab. tunn., v. a. meriväe ekipažhi ülem. 1. 12. 23 a. nr. 4893. (30638)
- Svilberg, Toomas Toomase p., sõjav. vab. tunn., v. a. Harju mk. rhv. ülemalt 25. 9. 24 a. (30642)
- Privetsky, Ivan Nikolai p., Nanseni pass, v. a. politsei peaval. 1924 a. (30647)
- Stint, Jaan Madise p., sõjav. vab. tunn., v. a. ratsapolgu ülemalt 9. 8. 20 a. nr. 8912. (30656)
- Hobusepass, v. a. Nursi vallaval. 8. 4. 24 a. nr. 12. (30671)
- Hobusepass, v. a. Enge vallav. 31. 12. 21 a. nr. 561. (30680)
- Männart, Eduard Jaani p., sõjav. vab. tunn., v. a. tagavara pat. ülemalt. (30695)
- Koora, Karl Aleksandri p., kaks hobuse-
passi, v. a. Erra vallaval. (31054)
- Taggo, Johan Tõnise p., sõjav. vab. tunn., v. a. Pärnu mk. rhv. ülemalt. (31062)
- Rossmann, Martin Karli p., sõjav. vab. tunn., v. a. Tallinna meriväe sidest 6. 5. 23 a. (31067)
- Nõmm, August Jaani p., hobusepassid: 1) v. a. Taali vallaval. 28. 12. 20 a. nr. 325. ja 2) v. a. sealtsamast 7. 12. 20 a. nr. 25. (31079)
- Pedajas, Jaan Mihkli p., sõjav. vab. tunn., v. a. Viljandi sõjav. arstide kom. 20. 1. 20 a. nr. 530/843. (31085)
- Gordejev, Andrei Jakob'i p., Nanseni pass, v. a. politsei peaval. 1. 11. 24 a. nr. 14005/29879. (31102)
- Kalinkin, Nikolai, sõjav. vab. tunn., v. a. Pärnu 9. jalaväe rügemendi ülemalt 25. 9. 24 a. nr. 12778. (31107)
- Varkem, Johannes Markuse p., sõjav. vab. tunn., v. a. Harju mk. rhv. ülemalt, ja laskeriista luba, v. a. Tallinna linna pol. ülemalt. (31115)
- Kittask, Joosep Gustavi p., reservi-
tunn., v. a. 9. jalaväe polgu ülemalt 14. 4. 20 a. nr. 429. (25164)
- Käo, Gustav Leena p., reservitunn., v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 20. 3. 20 a. nr. 138. (25189)
- Laan, Aleksander Hansu p., reservitunn., v. a. ratsartigemendi ülemalt 1. 11. 22 a. nr. 8378. (25198)
- Mägi, Elmar Ado p., sõjav. vab. tunn., v. a. Tartu maak. rhv. ülemalt 3. 1. 22 a. nr. 3. (25197)

Bekmann, Herta Erichi t., kodakond-
suse tunn. nr. 2049. (31127)
Laine, Oskar Jaani p., reservitunn., v. a.
1. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 9. 24 a.
nr. 43423. (25199)
Schasmin, Elmar Karli p., laskeriista
luba, v. a. Tartu mk. pol. ülemalt 24. 3.
22 a. nr. 395/3311. (28267)
Annus, August Jaani p., reservitunn., v.
a. Tartu mk. rhv. ülemalt 19. 4. 20 a.
nr. 6975. (28276)
Leiten, Otto Jaani p., reservitunn., v.
a. 2. jalaväe polgu ülemalt 8. 4. 20 a.
nr. 499. (28281)
Ränkel, Johannes Jaani p., reservitunn.,
v. a. sõjaväe ühendatud õppeasut. 29.
11. 23 a. nr. 3100. (28287)
Matvei, Voldemar Jaani p., sõjav. vab.
tunn., v. a. 6. jalaväe polgu ülemalt 21.
6. 21 a. nr. 6021.
Puusepp, Eduard Hansu p., sõjav. vab.
tunn., v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 28.
5. 21 a. nr. 10093.
Lents, Aleksander Johannese p., laske-
riista kandmise luba, v. a. Viru maak.
pol. ülemalt 21. 10. 24 a. nr. 5498.
Niimann, Otto, sõjav. vab. tunn.
nr. 11686.
Sildever, Johannes, sõjav. vab. tunn.
nr. 6044.
Erik, Karl, sõjav. vab. tunn. nr. 701.
Hermann, Leonhard, sõjav. vab. tunn.
nr. 4022.
Kleinberg, Rudolf, hobusepass nr. 98.
Jüra, Osvald Jüri p., sõjav. vab. tunn.
Rüütel, Johannes Jaani p., sõjav. vab.
tunnistuse aset täitev õiendus ja hobuse-
passi aset täitev õiendus.
Sotnik, Aksel Jaani p., hobusepass.
Saar, Priidu Mihkli p., reservitunnistus,
v. a. Tallinna tagavara polgu õppeko-
mando ülemalt 11. 4. 20 a. nr. 10171.
Lukaš, Aleksander Ivani p., sõjav. vab.
tunn., v. a. soomusrongide div. inseneri-
osakonnast 19. 10. 20 a. nr. 4248.
Laas, Aleksander Johani p., sõjav. vab.
tunnistus, v. a. 1. piiriküti pataljoni üle-
malt 15. 9. 20 a. nr. 6017.
Aja, Rudolf Karli p., sõjav. tunn., v. a. 1.
jalaväe rügemendi ülemalt 15. 12. 22 a.
nr. 15033.

Tunnustatakse maksvaks järgmised üles-
leitud tunnistused:

Varblane, Aleksander Karli p., isiku-
tunnistus, v. a. Järvakandi vallaval.
2. 9. 22 a. nr. 591. (21784)

Holtsmeyer, Mihkel Juula p., isikutun-
nistus, v. a. Voltveti vallaval. 11. 6. 23 a.
nr. 70. (31743)
Kusznieruk, Nikolai Andrei p., välis-
pass, v. a. Poola saatkonnast. (30374)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised
isikutunnistused:

Rätsepp, sünd. Tamm, Marie Jaani t.
(25162)
Mõru, August Karli p., v. a. Vana-Kuuste
vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 307. (25163)
Pihlak, Johannes Mardi p., v. a. Kaare-
pere vallaval. 30. 4. 24 a. nr. 85.
(25165)
Peerand, August Tõnise p., v. a. Laiuse
vallaval. 27. 9. 20 a. nr. 1147. (25166)
Kukk, Albert Jüri p., v. a. Laiuse valla-
val. 20. 11. 20 a. nr. 1184. (25167)
Kütt, Aleksander Jaani p., v. a. Elstvere
vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 1112. (25168)
Inn, Gustav Mardi p., v. a. Jõgeva valla-
val. 23. 12. 19 a. nr. 562. (25169)
Sandel, Otto Mardi p., v. a. Laiuse valla-
val. 6. 2. 20 a. nr. 780. (25170)
Suits, Joosep Karli p., v. a. Saadjärve
vallaval. 29. 10. 24 a. nr. 180. (25171)
Piirak, Rosalie Aleksandri t., v. a. Kure-
maa vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 150.
(25172)
Mägi, Aliise Jaani t., v. a. Jõgeva valla-
val. 19. 12. 19 a. nr. 296. (25173)
Massakas, Voldemar Karli p., v. a.
Tähtvere vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 549.
(25174)
Koll, Jaan Tooma p., v. a. Saadjärve
vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 161. (25175)
Tõnson, Linda Otto t., v. a. Jõgeva valla-
val. 31. 3. 21 a. nr. 353. (25176)
Pärsikivi, Rosalie Gustavi t., v. a. Kõo
vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 476. (25177)
Plööm, Richard Gottliebi p., v. a. Laiuse
vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 153. (25178)
Lehtberg, August Jaani p., v. a. Laiuse
vallaval. 4. 1. 20 a. nr. 641. (25179)
Triik, Johannes Hansu p., v. a. Kuremaa
vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 89. (25180)
Berg, Jakob Jaani p., v. a. Laiuse valla-
val. 20. 12. 19 a. nr. 286. (25181)
Tõruke, Johannes Jakobi p., v. a. Kure-
maa vallav. 12. 7. 21 a. nr. 1100.
(25182)
Thau, Marta Ado t., v. a. Pärnu linna
pol. ülemalt 1919 a. (31120)
Olebert, Johanna Priidiku t., v. a. Tall-
linna pol. 2. jsk. 16. 2. 22 a. nr. 262
(31122)

Öunmann, Madis Hansu p., v. a. Tall.
 l. pol. 1. isk. (31121)
 Miller mann, Anna Päärni t., v. a. Tall.
 linna pol. 6. isk. (31123)
 Bugajeva, Lidia Feodoti t., v. a. Nar-
 va linna pol. ülemalt. (31124)
 Kõrn, Katariina Mihkli t., v. a. Narva l.
 pol. ülemalt. (31125)
 Inno, Karl Adolf Jaani p., v. a. Tall. l.
 pol. 5. isk. 1922 a. (31128)
 Peetson, Jüri Jüri p., v. a. Enge
 vallaval. 8. 6. 20 a. nr. 100. (31143)
 Goldschmidt, Aleksander Mihkli p.,
 v. a. Enge vallaval. 25. 3. 24 a. nr. 55.
 (31144)
 Printsthal, Magda Hindreku t. (31051)
 Tipp, Karl Jaani p. (31051)
 Grünbach, Lisette Hansu t. (31051)
 Blumthal, Martin Gustavi p. (31051)
 Eskuson, Mihkel Mihkli p., v. a. Pati
 vallaval. 22. 1. 20 a. nr. 519. (31052)
 Unus, Pauline Karli t., v. a. Erra valla-
 val. nr. 460. (31053)
 Iila, Alma Johani t., v. a. Erra vallaval.
 nr. 150. (31053)

Koora, Karl Aleksandri p., v. a. Erra
 vallaval. nr. 7. (31054)
 Eero, Valter Jaani p., v. a. Erra vallaval.
 nr. 453. (31054)
 Jalasto, Johannes Jaani p., v. a. Püssi
 vallaval. 16. 4. 20 a. nr. 858. (31057)
 Kaaber, Meinhard Jaani p., v. a. Püssi
 vallaval. 28. 1. 20 a. nr. 349. (31057)
 Kalamees, Jaan Madise p., v. a. Püssi
 vallaval. 4. 2. 21 a. nr. 1599. (31057)
 Schnur, Emma Mihkli t., v. a. Püssi
 vallaval. 14. 11. 21 a. nr. 1794. (31058)

Biskviidi tehas „DEBORA“

end. V. Neumann

TALLINNAS, Lembitu tän. nr. 7
tel. 33-77

Valmistab parematest ainetest
maitsevaid biskviite, lahtisi ja rullid-
des, nagu „ALBERT“, „PRIMA“, „TEEKÜPSIS“ j.t.

Saadaval kõigis paremais
kauplustes linnas ja maal.

Eesti Mehaaniline Puutööstuse Aktsiaselts

A. M. LUTHER

Tallinnas,

valmistab: mööblit, vineer-kartonge, -kohurid,
-koolirantsaid, -aktimappe, -käsitrumlid, -toolipõhju,
-platesid, -labidaid jne.

* * *

MÜÜGIKOHAD:

Tallinnas: Vana Posti tän. nr. 9. Tartus: E. V. Jürgens'i juures,
Vana tän. nr. 17. Valgas: P. Saretok'i juures, Kesk tän. nr. 15.
Petseris: E. Nassar'i juures, kaubareas. Viljandis: R. Eitel-
berg'i juures. Võrus: J. Kiesler'i juures, Tartu tän. nr. 11. Rak-
veres: Roman Jürgens'i juures. Pärnus: J. D. Ammende juures.